

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitlár sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Közuti pályánk hálózata.

Arad, augusztus 30.

Az Aradon tervbe vett villamos közuti pályák létesítése körül a város által kikötendő feltételeket a kiküldött bizottság tegnap tárgyalta, a bejárás pedig a kormány közegének közbejöttével most történik meg. Erthető tehát úgy fontossága, mint aktualitásánál fogva az ügynek az az érdeklődés, melylyel városunk polgársága a vállalat létesülése iránt érdeklődik.

Az új pálya, mint azt lapunkban annak idején már előzetesen ismertettük, a Neuman-féle gyárteleptől indulna ki, az új temetőnél befordulva, a honvédhuszár kaszárnya előtti sétányon s a Kossuth-utcán vezetve végig, s úgy fordulna a Batthyány-utczába. Innen a templom-utczába térve, a főtéren keresztül, az Andrányi háznál fordulna éjszakkal a vasut felé s az Andrássy-tér keleti oldalán, majd a József főherceg-utnak ugyanazon oldalán a sétány elősövény kerítésének helyén tovább haladva végződnek a vasuti indóháznál. — Ha tekintetbe vesszük, hogy ily módon a városnak egészen távol eső részei is negyedóránkénti forgalommal összeköttetést nyernének a vasuttal, másrészt a város belseje ugyanolyan frekvenciával közuti összeköttetésbe jönne a temetővel és Buzsák-Gáj-jal, tisztába jöhetünk azon rendkívüli nagy haladással, melyet ezen pálya létesítése városunk forgalmában előidézne.

Egy körülmény mindezek dacára nagy nehézségeket gördített azon támogatás ellen, melylyel a város közönségének az új

pálya létesülését a dolog természeténél fogva elősegítenie kell vala. Ugy áll a dolog ugyanis, hogy 24 év múlva a mostani lóvasut minden érték megtérítés, vagy kártalanítás nélkül a város tulajdonába megyen át, s így újabb közuti vonalak engedélyezése által a város ugyszólván önmagának teremt konkurrenspályákat, melyek az aránylag rövid idő múlva birtokába eső lóvasuti vállalat értékét tetemesen csökkentenék vagy épen nullifikálnák.

A tegnap együtt ült bizottságnak volt tehát feladata ezen ellentétek között oly megoldási módokat találni, melyek úgy a vállalkozó Neuman testvérek, mint a város közönsége által elfogadhatók, és örömmel regisztrálhatjuk krónikás tisztünkhöz hiven, hogy nézetünk szerint a bizottság ezen megoldási módozatot csakugyan megtalálta.

A bizottsági határozatokhoz képest az 50 évre adandó koncesszióknak dacára jogában állana a városnak 24 év múlva a villamos vasut testét becsáron magához váltani. És mivel e pálya hajtó energiája a gyártelep gépberendezései által hoztának létre, a 24 év múltán beváltandó pályához a vállalkozók kötelezettnének a villanyfejlesztő külön telepet felállítani, oly formán, hogy a költségek megtérítéséből az elmúlt 24 év mindenikére két százalékot számítva 48 százalék a város javára leütnének. Ha ezen külön villanytelepet a város közönsége a maga költségén állíttatná föl, akkor ezt a 48 százalékát az előállítási költségeknek a vállalkozók térítenék meg a város közönsége számára. Ellenben ha a város nem

venné 24 év múlva igénybe a beváltás iránt kikötött jogot, akkor 50 év múlva az egész pálya ingyen megyen át a város tulajdonába fenmaradván ennek azon joga, hogy a külön villanytelep felállítását, vagy előállítási költségeit követelheti. E feltételek mellett kikötötnék az is, hogy a vasut mentén a villamos erővezetéke a templom-utczán keresztül a föld alatt létesíttetnék, azonkívül az árakra nézve azon kikötés, hogy a városon belül egy személy után 6 kr. és egy kocsirakomány teher után 4 frt, tehát a lóvasuti áraknak fele fizettetnék.

A bizottsági ülésen jelen volt vállalkozó cég főnöke ezen kikötésekkel szemben a saját elhatározását fönttartotta, a minthogy másrészt a városi közgyűlés hozzájárulása is még függőben van. Mindamelllett most már remélhető, hogy az esetleg fölmerülő differenciák elfognak simulni először azért, mert mindkét fél érdekeinek a kikötött stipulációk megfelelnek, s különösen a vállalkozó igenen megtalálhatja mellettök számításait, másodsor és főképen pedig azért, mert a bizottsági ülés tárgyalásai lényegesen közelebb hozta egymáshoz a két felet, s mindkét oldalról teljesen meggyőződtek egymás szándékainak loyaltásáról és komolyságáról.

BELFÖLD.

A protestáns papok anyagi helyzete. A protestáns egyház papjainak aránytalanul megnövekedett jövedelmét, számos evangélikus lelkes rosz anyagi helyzetének ez a tulajdonképpen való oka foglalkoztatta a napokban a török református egyházmegye közgyűlését.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Egy kézzorítás.

Irtá: Bogdánovics György.

A szép modell, ki hozzá járt festeni tanulni, a szép, remekbe alkotott nő már felesége volt a művésznek. Atelierje falán minden képből a szép, őzbarna szemek kandikáltak a látogatókra, akár özigányleány, akár királynői arozból. Ah! a festőművészt nemcsak földi szerelem, de valódi ihlet szállta meg, ha nejét megpillantá.

Boldogsága kettős volt. A férj boldogsága és a művészé, ki az őt lelkesítő ideált bírhatja. S a szép, párducz rugékonyságu asszony élvezte e hódolatot, ez imádatot. E tömjénezést úgy fogadta, mint olyan nő, ki érzi, hogy ez neki dukál.

A festőművész csak azért vette elő palettáját, csak azért törte el rajta a festéket, csak azért kereste a legbizarrabb színvegyületeket, hogy ennek keretébe azt az édes arozot elhelyezze. — Ő szerelmeskedett képeivel. Azon nedvesen, ha jól volt nője teje találva, képes lett volna megcsókolni. De hiszen ott volt az eredetije!

S az eredeti pedig nem volt mindig ott. Megunta a műtermet és állítólag egy német nagynénjét látogatta meg mindig Budán.

Amely napokon nem ment ki a házból,

akkor az a szerető német néni, mindig küldött egy levelet neki, melyet a szegény festőművész nem birt elolvasni, mert nem értett németül.

Azt is furosának találta az a szerelmes férj, hogy az ő kis felesége soha nem engedte meg, hogy a német nagynénjével megismerkedjék. — „Te magyar vagy, ő német! — Ő olyan jómódu polgarasszony, ki templomos, nem szereti a művészeket.” Így felelt a menyecske s a festő bizott benne.

Járt pedig a festőművész atelierjébe egy úr, ki a Maecenás szerepét játszsza, amennyiben a fiatal festőnél sok képet rendelt meg szalonjára és ismerősei részére. Ha az az úr ott időzött, akkor a szép nő soha sem ment el a budai nagynénihez, de ha nem volt ott pár napig, akkor sűrűn irt az a német néni hívó leveleket.

— Hol lakik az a te nagynéné, édes? — kérdé egyszer a férj, midőn neje olyan halaványan, olyan kimerülten érkezett haza.

— Budán, a török-utczában, — felelte az asszony.

Másnap, midőn a kis feleség újra egy német hívólevelet kapott s elment Budára, a férjet valami örült kíváncsiság fogta el, hogy azt a nagynénit megkeresse.

Kocsiba ült. Végigjárta a török-utczát. Sok, sok nagynéni kandikált ki az ablakon, de olyan nevű néni nem talált.

Bosszusan hazament, kikereszte neje német leveleit, de nem értett meg beidőle semmit.

Vett hát magának egy lexikont és egy szótárt. S valahányszor ilyen német levél jött a feleség hanyagul ledobta, ő, ha maga maradt, átsilabizálni kezdte.

Égő szerelem, tiltott szerelmi találkák voltak e levelekben leírva. Ah! a férj is, a művész is szenvedett! Ah! a férj is megvult csalva, és a művész is!

Rájött, hogy az a budai néni és az a Maecenás egy személy!

Nem szolt semmit. Fájdalmában szerette volna a neje után festett műremekeket mind bemázolni. Szerette volna a madonnát, melyhez neje ült, bachanszövé átfesteni.

Várt, míg neje hazatért. Epen megint hoztak egy német levelet, melyet a férj átsilabizált. Adatta nejének. Es mit sem sejtett!

Leült vele ebédelni.

Midőn letittek, így szolt a férj:

— Eine Stunde! — a nő ijedten respillantott. — Mi az? kérdé, te tudsz németül? Mit akarsz mondani! — Eine Stunde! az egy óra! felelte a férj. Drei Stunde! az annyi mint három óra!

— Te három órákor mégysz a légyottokra azzal az ál-Maecenással, tehát maradj is ott! Az a német néni majd gondodat viseli esután! Az asszony majd sóbálványává vált. Kért,

Vécsey Józsefnek az egyházmegye főgondnokának konkrét indítványát tárgyalták, amely a kommasszállás elvei szerint kívánja a protestáns egyház jövedelmeit kezelni. A lelkészek javadalmazása e szerint a terv szerint jövőre nem az egyes hitközségeket terhelné, hanem az egyetemes egyházat, amely erre a célra a tiszta jövedelem aránya szerint adóztatná meg tagjait. A nagyszabású és kivételben természetesen igen komplikált reformterv feltétlenül igazságosan és gyökeresen orvosolná sok protestáns lelkész sanyaru anyagi helyzetét. Az idea különben Magyarországon eléggé új, mert az anyagi okoztatást nálunk az óhitű szerb főpapság vagyonszerzésén kívül máshol nem látjuk. Vécsey József indítványa így hangzik:

Határozatilag mondja ki az egyházmegyei közgyűlés azt, hogy:

1. Magyarország területén a lelkészi hivatalok rendszeresítése, fentartása s az azzal járó javadalmazás kérdése egyesített, s azok jövőben ne az egyes hitközségek jogait és kötelezettségeit, hanem az egyházak egyetemes jogait és kötelezettségeit képezzék, minden más, az egyházi életünk különböző ágazatainak kezelésénél az eddigi teljes függetlenség érintése nélkül.

2. Az egyházi terheink viseléséhez hivatottak a tiszta jövedelem aránya szerint járuljanak!

Az egyházmegyei közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta.

Gazdasági viszonyaink

Budapest, augusztus 30.

Ellenzékünk és sajtóközvegyei lépten-nyomon, urbi et orbi az ország anyagi erejének hanyatlásáról, a kormány és nemzet ösztöndát nélküli tengődéséről regélnek. Ezek a jövészékéletek szerencsére nem hangzanak át az ország határain, még kevésbé találunk künn hitelt. Szerencsére, — ismétljük, — mert ha a külföld hitelt adna ezeknek a vészkiáltásoknak, állami tekintélyünk és hitelünk nivója bizonyára jelentékenyen alásüllyedne. Ha ezeket a feltételes óbégatásokat magunknak kellene való értékükre leszállítani, figyelemre sem méltatnók őket. De nem mellőzhetjük szóba hozásukat akkor, amidőn oly komoly s valóban alapos tanulmányozással készült előborátumból nyerjük közgazdasági viszonyaink tükrét, aminőt a bécsi kereskedelmi és iparkamara készült a nemzetközi értékpiazzra dobni.

Eltételezve a féltékenység és az érdekes veszteségtől való félelem által sugallt tendenciózus részekről, melyek a magyar ipar és

kereskedelem önállóságát és fellendülését az osztrák ipar és kereskedelem tönkremeneteléből töreksezenek származtatni, a legnagyobb örömmel látjuk az előborátumot, mivel támadó s a féltékenységet nyilván eláruló rovataiból iparunk, kereskedelmünk és nemzeti vagyonszerzésünk felől oly bősz és bizalomgerjesztő információ jut az internacionális érdekkörök elé, aminőt jóbaráti kéz által írva, vagy magunk felől önmagunk által elmondva senki el nem hinne.

Téves dolog lenne részünkről a bécsi kamara szóban forgó jelentéséből azokat a lapokat kiragadva fájlalni, amelyekben a kamara a hanyatló osztrák ipar jövője érdekében preventív intézkedések létesítését sürgeti a töle külföldi piacokat elhódító magyar ipartermékek ellen.

A tervezett védősorompók, melyeknek felállítását a bécsi kereskedelmi és iparkamara sürgetőleg követeli, megozafolhatatlan jele s leghelyesebb igazolása annak, hogy nemzetgazdasági politikánk a leghelyesebb uton halad. De midőn a bécsi kamara jelentéséből kétségtelen meggyőződést nyerhetünk arról, hogy helyes irányban s valóban nemzeti érdekeinknek megfelelőleg haladunk, meggyőződünk egyúttal arról is, hogy azok a vádak, melyek szerint nemzetgazdasági politikánk iránya nincs tekintettel az „összmonarchia“ gazdasági és politikai létérdekeire, csak oly bebizonyíthatatlan ráfogások, amelyeknek egyedüli forrása a magyar „filiálpiazz“ elvesztése, önállóságra jutása folytán érzett sárga irigység mondat.

Ha valami, ugy csak a kicsinyes és beigazolható ráfogások kisebbítik a különben nagyszabású mű hitelét. Ezen azonban nem sajnálkozunk, mert a ráfogások tendenciózus volta oly szembeötlő, hogy belőlök és nyomukban világszerte csak rokonszeny és bizalom ébredhet a vádlotként előállított magyar kereskedelmi, ipari, szóval nemzetgazdasági törekvések iránt.

A bécsi kereskedelmi és iparkamara jelentésének féltékenységgel és irigységgel teleirt lapjai, túlszással egyetemben, mitsem árthatnak, használni azonban nagyon is használnak anyagi érdekeinknek és gazdasági politikánk tekintélyének.

Komoly és tiszteletreméltó érv ez a támadójellegű jelentés a Bánffy-kormány gazdasági politikájának helyes volta mellett, — s egyszersmind igaz tükre gazdasági viszo-

nyaink rohamos javulásának, a mit az ellenzék kicsinyes torzképei nem fognak sem elhomályosítani, sem megbizhatatlanná tenni. Sok üdvös tanulság van e műben, ugy a jóhiszemű, mint a reménykedő pesszimisták számára.

IDŐJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 768.7 milliméter, délután 2 órakor 766.6 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 16.5, délután 2 órakor C° + 27.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 3, délután 2 órakor EN. 2. Felhőzet: reggel derült, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Simonyi óbester fegyverei

— Saját tudósítónktól —

A napoleoni csaták hőse, Simonyi óbester több, mint egy félszázad óta pihen az aradmegyei vadászati sírboltban.

A „legvitézebb huszár“ hamvait kegyelettel őrzik azok, kiknek drága oltár az a kápolnaszerű kriptá, hol vitézvári Simonyi József báró álmodozik diadalmas csatái után, örök békéről.

Széll Farkas a debreczeni kir. ítélő tábla tanácselnöke, a „Csokonai-kör“ elnöke és a Magyar Tudós Akadémia levelező tagja a napokban meglátogatta a vadászati kastélyt, mely alkalommal kérdezősködött, hogy a „legvitézebb huszár“ után, ki a nagy Napoleon trónjába ülve kiverte makra pipájából a dohányt, ki száz és száz csatában nézett szemébe töröknek, francziának, nem maradt-e valami ereklje?

Mire a család örököse, Pretzner Karolin egy rendkívül művelt és nemes lelkű nő, egy fényes kardra és két pisztolyra mutatott.

Hiteles okmányokkal bizonyítja, hogy ezzel a pisztolyokkal csatázott Simonyi óbester Wagramnál, Liposénál, Gieszhübelnél és az égő Thaya-hidon.

A kard markolata különös, dupla szerkezetű és ráfordítható a belső kosár a kéz fejére. A pisztolyok régi mivű kovás szerkezetűek.

Van ezenkívül egy kimutatás, mely tanúsítja, hogy a megboldogult óbesternek százötvennél több érdemrendje volt.

Egy kitünően kidolgozott arcképen van megörökítve vitézvári Simonyi József báró; bal arczán egy óriás mély sebhely forradásával. Egy fiókban elzárva őrsi Pretzner Karolin asszony féltett gonddal ama per okmányait, melyet 1828-ban lejárattak a „legvitézebb huszár“ ellen; ennek a pernek okmányai

rimánkodott, de a megsebzett művész maga fittette kocsiba, átvitte tényleg Budára ahhoz az emberhez és menydörgő hangon követelte tőle, hogy mostmár vegye el.

A kedves megis örült, megis ijedt, s megígérte, hogy feleségül veszi. De egyúttal boosánatot kért, hogy a képek modelljétől megfosztotta.

— Hagyjuk ezt, — felelte a művész, — mert az asszony egy helyt lesz azon képekkel, melyek önből amatőrt csináltak. Jó napot!

S a Maecenás utána rohant ömlengve, hogy mily nemes, mily páratlan ember! Hogy adjon neki kezet, mert igazán tiszteli, becsüli s haraggal nem akar elválni tőle.

De a művész hátradugta kezét s így válaszolt: — Nem, édes ar, én nem vagyok méltó az ön kezére. Lásza, én egy Dandin György, nem foghatok önnel kezet, ki engem ilyen szerepre kárhözottatott. Hanem, hogy azt ne higgye, miszerint haragszom, kijelentem, hogy lesz idő, midőn önnel is kezet foghatok!

Ezzel elrohant. Ott hagyva nejét, kit szeretett, imádott, bálványozott.

Elmult hat esztendő. A művész kiköltözött rég Münchenbe. S csak is az ősi tarlaton mutatta meg hazája fiainak, hogy haza gondol, hogy halad. De most más genre-ban dolgozott. A szarvasokat festette művészi tökélyvel. Meg is hívták egy rajztanári állásra, de ő azt mondta, még nem jó haza.

Azalatt a Maecenás neje élte világát. A német férjet is meguntta. Lakott azon házban, ahol ő, egy ifju festő. Olasz művész. Egy ideges Romeo-alak, ki a szerelmi kettősöket lefesteni volt hivatva, ki, ha véletlenül nem akad Romeo-modellje, ugy legjobban teszi vala, hogy a tükrből saját képmasát, saját arczát modellirozza. Rokonszenves, kedves fiu. Ezt a festőművészt kereste fel a Maecenás neje.

Eszébe jutott neki első férje. Csábitotta a festékszág. Meguntta az áldozatkész férjet, ki nem volt művész. Ő ujra olyan szerelemre vágyott, amelyre csak egy bohéme képes. Egy író, egy színész, vagy művész! Kikben a teremtő isteni szikrából több vagy kevesebb beszorult. Kik, ha szeretnek, égnék. Kik, ha imádnak, valóban fel is emelik ideáljukat azon polczra, ahová ők képzelik. Kiknek kicsiny a szobájuk, lapos az erszényük, de mesés kincseket rejtenek képzelő erejükben. Kik kurtá bédjeik alatt több szellemet fecsérelnek el, mint amennyit egy milliomos ünnepi beszédben évekig kigondolhat. Kik pazarok, mert sans réserve mindent odaadnak, testüket lelkükkel.

Oh, a szép asszony nem hiába élvezte át első férje szerelmét, hogy megunhassa a köznap, bürokratiós urát.

Bekopogtatott az ifju olaszról, ki éppen egy szerenádozhoz keresett egy ideális alakot... A kép elkészült. A modell a szép asszony lett; s a szép olasz művész nem tudta,

mandolinhoz nyulna-e, avagy sokszorososa vásznain a bálványozott fő arczvonásait.

Oh! az olaszok feketék, tűzesek és féltékenyek!

A szép festőművész égett a szerelemtől, s égette az asszonyt is!

Égett a gondolattól, hogy ezt az asszonyt a férj is bírja és azt az alternatívát állítja kedvese elé, vagy — vagy!

S az asszony habozott! A férjjel volt a jólét, — művésszel a szerelem! A férjjel volt az unalom, a művésszel a szerelmi duo, mely felér a mennyországi élvezettel.

Habozott. Kis fehér kezét, melyen a férj adta gyémántok tündökölték, nézdelte, s elgondolá, hogy szebb-e kedvese fényes szeme, mint a tündöklő ékszer.

S azt gondolá mindkettőt meg fogja tartani. A jólétet biztosító férjét és a kedvest.

Meg is mondta ezt az olasznak, ki vele szólni akart Olaszhon két éve alá, hol a madarak szebben dalolnak, hol a virág illatost, s hol az éjék a szerelemre vannak alkotva, fényes csillagokkal.

S mikor az olasz megtudta, hogy az asszony csak egy áru, a férj portékája marad; hogy nem szereti úgy, mint szerelme érdemelné, hogy osztva bírhatja csupán — föbelötte magát.

— Nem kellesz, ha egészen nem vagy az enyém! — írta utoljára a nőnek. De mert nem bírok lemondani rólad, — meghalok!

fényesen igazolják, hogy az óbester katonáival nem követett el semmi olyan kegyetlenséget, minőket róla feljegyeztek; de ezeket az iratokat politikai okokból nem hozzák nyilvánosságra a tulajdonosok és Széll Farkas tanácsára megőrzés végett, lepecsételve oly kötéssel szándékoznak átadni a „Nemzeti Múzeum“-nak, hogy azt csak harmincz év múlva hozzák nyilvánosságra.

Széll Farkas érdekes felfedezéseiről jelentést tesz az Országos Kiállítás elnökségének is; mert a legvittebb magyar huszár, Simonyi óbesternek történeti nevezetességű fegyvere és arcképe nem hiányozhatnak az országos kiállításról.

IDÓJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 31. —

Derült. — Száraz. — Meleg. — Hosszabb ideig állandó.

Takács Zoltán letartóztatása.

— A részletek. —

Elénk emlékezetében van még mindenkinek az a nagyszabású sikkasztás, melyet 1893. május 1-én követett el Berecz Antal a magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank kárára. Berecz, a ki a banknál volt alkalmazva, azal volt megbízva, hogy május elsején esedékes váltókat az osztrák-magyar bank helyiségében a Saldierungs-egyletben leszámolja, illetőleg kicserélje, a pesti kereskedelmi bankhoz intézvényezett váltókat 48200 forint értékben elikkasztotta és azokat azon ürügy alatt, hogy a clearingnél elkésett, közvetlenül a kereskedelmi bank pénztáránál beikkasztálta a pénzzel pedig a magyar leszámítoló és váltóbank kárára keréket oldott.

A sikkasztó kézrekerítésére rögtön a legmesszebb menő rendőri intézkedéseket tettek meg.

A bank pedig a tettes kézrekerítésére 2000 forintnyi díjat tűzött ki.

A rendőri intézkedéseknek meg is lett csakhamar a kívánt eredménye, mert Berecz Antalt, a sikkasztó tisztviselőt, alig huszonegy óra alatt letartóztatták. A rendőrség ugyanis egy vasuti kalauz utbaigazítása révén még május 3-án éjjel kiderítette, hogy a sikkasztó Nyéken szállt a 201. számú vonatra a Pragerhofig váltót jegyet. Ilyenképen azonnal táviratoztak Pragerhofba, a hol a vasuti személyzet szerencsésen el is fogta a sikkasztót.

A vonat megérkezését az összes pragerhofi vasuti tisztviselők, továbbá nagyszámú polgári rendőr és zsendár várták. Amint a

S a lapok megsiratták, tározákát irtak a szép öngyilkos olaszról. Sőt azt is megpengették, hogy a szép asszony miatt történt. S mit a lapok irtak, azt elvitte a posta Münchenbe is. Egy szarvasokat festő művész atelierjébe, ki elolvastván első neje újabb áldozatának történetét, festékdobozt, ecsetet ledobva, — rohant haza.

S temették a szép olasz művészt. A szép ideál betegen feküdt, fetrengett sirva ágyán. Rózsakoszorút küldött a daczos ifjunak, ki élni nem akart bűnösen vele, de inkább elköltözött a halottak közé.

S a temetésen suttogának sokat a szép asszonyról, ki sirba kergedett egy művészt.

A férj, a jó Maecenas ott volt. Hogyne! O minden barátját sirba kisérni kész, hát még neje tisztelőjét. Ott töprengett a behantolt sir mellett. Büszkeség feszíté kebelét, hogy az ő nejeért így halnak az emberek! Az ő nejeért, ki nevét viseli. Oh, duplán tetszett neki az asszony. Hogyne! hízalgett húságának, hogy neje hódító.

Amint így édelgett neje bírázásban, sietve jött hozzájuk egy poros öltönyű utas s odarohanva, a még friss sir mellett, megragadja két kezét e szavakkal:

— Itt vagyok! Nem ismer? Az ő neje nek első férje, a Dandin György! Most itt vagyok, most megfoghatom, szoríthatom kezét! Egyformák vagyunk!

vonat megállott, egy első osztályú kupéból kiszállott Berecz. Semminemű podgyász nem volt nála és gyors léptekkel sietett a kijáró felé. Egy vasuti tisztviselő rögtön felismerte benne a sikkasztót. Feléje ment és udvariasan felkérte, hogy menjen be vele az állomásfőnök szobájába. Berecz úgy tett, mintha a dolog meglepné és szó nélkül tett eleget a felhívásnak.

Hamarjában azonban mégis segíteni igyekezett magán s egy Takács Zoltán névre szóló rendőri passpartout vett ki s azt előmutatva így szólt:

— Kérem, nekem ez az igazolványom. Tudják hát meg, hogy ki vagyok.

Ez a beszéd azonban nem használt semmit s a tisztviselő ismételtén felszólította, hogy menjen vele az állomásfőnök szobájába. Berecznek nem volt más mit tenni, minthogy követte a tisztviselőt. Egész nyugodtan viselkedett s csak akkor rémült meg, midőn oda benn a szobában a vasuti tisztviselő ezeket mondá neki:

— Berecz ur, ön foglyom és ne is tegyen kísérletet a szökésre.

A sikkasztó halotthalvány lett s idegesen keresgélt valamit felső kabátja zsebében. Az ott elhelyezett revolvért kereste.

De már későn.

Mert a következő perczben a szoba megtelt zsendárokkal, kik megtöltött revolverét elvették tőle és rögtön meg is motozták.

A sikkasztó letartóztatásáról a pragerhofi állomásfőnök a következő táviratban értesítette a főkapitányságot:

Főkapitányság Budapest.

A sikkasztó Bereczet Pragerhofban elesípták. Az illetőnél 18.745 frtot és 7 krajczárt találtak aranyban és papirpénzben. Ezenkívül volt nála egy arany óra láncszal, egy revolver több tölténnyel. A sikkasztó a pénzzel együtt a feistritzai járásbíróshoz kísértetett át.

Pragerhofi állomásfőnökség.

A rendőri nyomozás azt is kiderítette, hogy a sikkasztó Ede nevé öscoisével együtt hagyta el a fővárost s így valószínűleg nála van az elsikkasztott pénzek többi része.

Ép ezért a rendőrség Berecz Ede körözését is elrendelte.

Alighogy a rendőrség Berecz Ede köröztesét elrendelte, nemsokára meg lett ennek is a kívánt eredménye, mert Berecz Edét, ki bátyjával együtt szökött meg a fővárosból s Pragerhofból, hol szintén együtt voltak, ravasz furtanggal tovább menekült, Pólában elfogták éppen akkor mikor hajóra akart szállani, hogy a tengeren át elmeneküljön.

Berecz Edénél megmotoztatása alkalmával tizezer frt készpénzt találtak s így háta Berecz Antal által elsikkasztott pénzből most még körülbelül huszezer frt hiányzott.

A fővárosi rendőrség hosszasan kutatta ezután a hiányzó huszezer forintot. A vizsgálat folyamán kiderült, így többek közt, hogy Berecz Antalnak igen sok hölgyismerőse van, a kiket mind fölkeresett a rendőrség, hogy tőlük közelebbi adatokat szerezzen be Bereczre vonatkozólag.

Kiderült az is, hogy B. Boriska kisasszony, kit eleinte Berecz legmeghittőbb „barátnő“-jének vélték, csak szállásadója volt Berecznek, ki még házbérével is adósa maradt s ezért már vagy három héttel a sikkasztás előtt került a lányt.

A vége a dolognak az lett, hogy a huszezer forint mint „eltűnt“ pénz szerepelt, annál is inkább, mert Berecz Antal bevallotta, hogy ő Ede öscoisének a sikkasztott pénzből csupán tizezer forintot adott, magához annyit vett mint a mennyit nála megtaláltak vagyis 18.745 frtot, — a többi pénzre vonatkozólag pedig azt mondta, hogy nem tudja, hogyan és mihódon, de elvesztette.

S annyira megmaradt e mellett a vallomása mellett, hogy azt vissza nem vonta.

Nemsokára rá aztán elítélték mind a két fivért. Berecz Antal, ugy hisszük, hat évi fegyházt kapott, öscoisé pedig két évi börtönre ítélték.

A fivérek elítéltetése azonban nem gátolta a rendőrséget abban, hogy tovább is ernyedetlen buzgalommal nyomozzon. S ennek a kitartó nyomozásnak meg lett ez esetben is a maga fényes eredménye.

A most nemrégiben kiszabadult Berecz

Edét ugyanis a mint szemmel tartotta a rendőrség, sok oly gyanus dolgot vett észre, melynek alapján szükségessé vált az előállítás.

Ekkor ismét erős vallatás alá fogták Bereczet, hogy mondaná meg, hol van a hiányzó huszezer frt.

Berecz eleinte nem akart tudni a dologról, de viselkedéséből nyilvánvaló volt, hogy tud valami fontosat. Azonban addig vallalták míg végre is mondott annyit, hogy kérdezzék meg a bátyját, Berecz Antalt, a ki a szegedi kerületi börtönben üli le fogságát. Ha ő beszéli, akkor tán beszélni fog ő is.

A rendőrség ekkor leküldte Szegedre egyik tisztviselőjét, aki kihallgatta Berecz Antalt, aki aztán nemsokára bevallotta, hogy huszezer forintot dr. Takács Zoltán fővárosi ügyvédnek adott át, a kitudott sikkasztásról.

Képzeltetni azt a megdöbbenést, melyet ez a hír még rendőri körökben is okozott.

Eztán elővette a rendőrség ismét Berecz Edét, aki ekkor szintén bevallotta, hogy a bátyja dr. Takácsnak adott át huszezer forintot megőrzés végett.

E két egybehangzó vallomás alapján, de még más uton szerzett bizonyítékoknál fogva is, a rendőrség tegnapi délutánra megidézte Takács Zoltán dr.-t.

Takács természetesen tagad mindent, de a bizonyítékok oly súlyosak ellene, hogy — mint már táviratunk hosta — a rendőrség letartóztatta.

Budapest, augusztus 30. (Saj. tud. táv.)

Takács, eleje tartatván Berecz beismerő vallomása és a Takács lakásán talált chifrirozott levele, megvallotta, hogy Bereczék lopásáról tudott s tőlük megőrzésre állítólag 20,000 frtot kapott, s szökésüket elősegítette. Takácsot ezen vallomása után átkisérték az ügyészséghez. Takács sápadtan, megtörtén, szinte megsemmisülve érkezett az ügyészséghez. Sok néző verődött össze a bámulására a rendőrség udvarán. Takács védője Visona y Soma.

Budapest, aug. 30. (Saj. tud. táv.)

Takács a kapott pénzből néha-néha adogatott Bereczéknek. Legutóbb ismét követeltek Bereczék pénzt, de Takács nem adott, miért is Berecz Ede feljelentette. Erre Takácsot elfogták.

HIREK.

Augusztus 31. Szombat. Róm. kath. naptár: Rajmond. — Protestáns naptár: Rajmond. — Izraelita naptár: Ká Szécsé. — Görög-keleti naptár (augusztus 18.): András vértanu. — A nap két 5 óra 18 peroskor, nyugszik 6 óra 42 peroskor.

Szabadegyházi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Kölcsey-könyvtár nyitva van szombán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgár iskola, földszint.

— Az aradi villamos vasút műszaki bejárását ma tartja meg egy kiküldött bizottság, amelynek élén a miniszterium egyik titkára áll. A bizottsági tagok a város háza emeleti kistermében jönnek össze, délelőtti kilenc órákor. A tárgyaláson a Neuma n-testvérek által létesítendő villamos vasút érdekeltjei is mind megjelenhetnek. A szakbizottság tegnap tárgyalta a villamos vasút feltételeit, melyekhez Neuma n Dániel, a vállalkozó cég képviselője nagyrészt hozzájárult.

— Új tanár a reáliskolában. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Fuchs Károly pancevói állami főgymnasitumi rendes tanárt e minőségében az aradi állami főreáliskolához helyezte át.

— A Kölcsey-egyesület könyvtárát tekintetes Pálffy József ur az aradi állam-építészeti hivatal főnöke néhai Pálffy Sándor ügyvéd ur hagyatékából 393 kötet s 25 füzet-

tel gyarapította. Ehhez ajándékozta még, a megfelelő diszes, legalább is 60 forint értékű könyvszekrényt. Az ajándékozott művek közül 346 kötet teljesen ép diszkötésben, 47 kötet füzve került egyletünk tulajdonába. Ha a művek értékét vesszük, ez legenyhébb számítással is 1245 forintot képvisel; pedig az egyes köteteket, 3 forint minimális árral számítottuk; holott alig van az egész gyűjteményben egy oly darab, mely öt forint bolti áron alul kapható volna, ellenben nagy számmal vannak olyanok, melyek mint: *Rechs*, „A föld“ cz. műve, s *Hermann Ottó*, A magyar halászat 11—12 forint értéket képviselnek, s így e gyűjtemény bizonyosan 2490—2500 forint bolti áron lett volna beszerezhető. E párját ritkító ajándékért a Kőlcsey-egyesület elnöksége ez uton is köszönetet szavaz jöltevőjének, egyesületünk egyik legrégibb tagjának, s lelkes műbarátnak, tekintetes Pálffy József főmérnök urnak. Az elnökség.

— Jubileumi kirándulás Radnára. Mária-Radna, a Délvidék ezen kegyeletes helye az idén ünnepli meg a kegyelet 200-ik évfordulóját. A temesvári bucsujárok egyleti választmánya elhatározta, hogy ezen jubileumot különös módon fogja megünnepelni s e célból f. é. okt. 6-án kirándulás czéljából külön vonatot indítanak Temesvárról Radnára.

— Pankotai krónika. Augusztus hó 27-én este — írja levelezőnk — Pankota egy darab dákó Románia volt. Ugyanis akkor este tartották meg a vidék panromanjai báljukat a „Fehér Kereszt“ termében. A hány román csak feljöhettek, mind itt találkoztak, a rendezőség azzal kezdte működését, hogy Schreier vendéglőssel, a nemzeti színi lobogót, mely a terem ablakán kitűzve volt, bevonpattá. Megjegyzendő, hogy a multkor a közös hadseregbeli tiszték báija alkalmával e lobogó ott lengett. E bála csak is a panromanok voltak meghiva s képzeltetni, hogy mi minden folynhatott ott le.

— Katonák a kiállításon. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a napokban egy felterjesztésében érdekes és figyelemre méltó körülményre hívta fel a kereskedelemügyi miniszter figyelmét. A jövő évi millénárius ünnepek és országos kiállítás érdekében ugyanis mindent elkövetnek, hogy minél látogatottabb legyen s minden lehető kedvezményvel iparkodnak a kiállítást mindenkinek hozzáférhetővé tenni. Csak azokról nem történt eddig gondoskodás, a kik a kiállítás évében tényleges katonai szolgálatban vannak, a messze eső városokban lesznek. Ezeknek persze se pénzök, se alkalmuk, se módjuk nem lenne az országos ünnepeket látni, s a kiállításon a saját mesterségök, iparuk, művészetük vagy tudományok előrehaladását és vívmányait tanulmányozni. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara azt javasolja, hogy a közös hadügyi és honvédelmi miniszteriumok a tényleges szolgálatot teljesítő iparosokat előre megállapított beosztás és terv szerint két-két hétre Budapestre helyezték, itt a kaszárnyákban elszállásolják és ellássák s ekkép lehetségessé tegyék, hogy a kiállításon az őket érdeklő osztályokat tanulmányozzák.

— Leégett termés. *Berzán* — írja levelezőnk — e hó 26-án éjjel 3 órakor *Sennenschein* Károly bérlo kárára leégett 1200 kereszt buza, 400 kereszt zab, *Kohn* József kárára 54 kereszt buza, 68 kereszt zab, *Hálik* Zaohariás lelkész kárára pedig 38 kereszt buza. Egy helyre gyűjtötték, hogy a cséplőgép, melyet a napokban akartak beállítani, könnyebben végezhesse a cséplést. A tűz által okozott kár meghaladja a 7000 frtot. Megmentésről szó sem lehetett, pedig a körjegyző ugyan csak buzgólkodott a tűz lokalizálása körül. A lakosság kisnyeg nagyja csabret, vedret fogott kezébe és hordta a vizet. Mindhasztalan volt, mert a lángtenger még közel sem engedett jutni senkit. Elismerést érdemel *Ketner* József buttyini tűzoltó, alparancsnok, ki embereivel a vész helyén megjelent és tűzoltóival az oltáshoz, illetve a tűz

tovább terjedésének megakadályozásához fogott, ami sikerült is.

— A vinalg polgármesteri állás. *Vinga* városa képviselőtestületének többsége, mint értesülünk, aug. 24-én főllebbezést adott be a polgármesteri állásnak helyettesítés útján történt betöltése ellen. A főllebbezés a törvény alapján kimutatja, hogy a polgármesteri állást nem helyettesítés, hanem végérvényes választás után kellett volna betölteni, mert kvalifikált emberek is pályáztak. A főllebbezés még több kifogást sorol fel *Schäffer* József megválasztása ellen s végül *Desóhán* Achill alispán eljárását is hibáztatja, mert a kijelölt választmányt nem a törvénynek megfelelően választották.

— Műszabás. Több oldalról fordult hozzánk Aradváros intelligens női közönsége felkérve bennünket a n. é. olvasó hölgy közönség b. figyelmét felhívni az Aradon ez idő szerint még időző *Koch* I. ur műszabására. Mindegyike azt hangoztatta, hogy némi kételyvel s csupán az alacsony ár kedvéért megpróbálta az oktatás vételt s mindannyian meggyőződtek, mennyire hasznos és praktikus az új „Európa“ szabás, s mindegyike odanyilatkozik, hogy maga ellen vétkezik mindaz, ki nem ragadja meg most a kedvező alkalmat, ezen kitűnő szabási módszer elsajátítására. Kívánatos lenne, ha *Koch* I. ur városunkban való tartózkodását meghosszabbítaná, hogy hölgyeink mindegyikének alkalmá nyíljen ezen szerfelett czélszerű házi ipart megtanulni, mi igen nagy megtakarításra vezetne hölgyeinknél.

— Iskolakönyvek bekötése csinos kiállításban és olcsó árban eszközöltetik az *Aradi nyomdár és szvénnyársaság* könyvkötészetében *Arad Csanádi-palota Józseffőherceg-ut 22.*

— Brazillal kivándorlók Flumében. A tegnapi személyvonattal *Károlyváros* felől egy csapat kivándorló érkezett *Fluméba*. Lehetek vagy százan az idegenek, a kik *Galiciából* valók és *Braziliába* akarnak kivándorolni. A rendőrség feltartóztatta őket, mert utlevél egyiknél sem volt. A fiumei rendőrség táviratozott a leberginek és felvilágosítást kért tőle, hogy mit csináljon a kivándorlókkal. A míg a válasz megérkezett a vasuti állomás közelében telepedtek le a kivándorlók, s ott töltötték az éjet is. A lebergi rendőrség nem adott választ, mire tovább engedték a kivándorlókat utazni, de tudósították az olasz határon levő hatóságokat jövetelök felől.

— Kedélyes házastársak. Érdekes dolog esett meg — mint egyik kassai lap írja — *Láng* Emma asszonnyal, a ki nemrég ment férjhez *Urib* György kassai cipészhez. A közelmúlt napokban kocsin indult el férjével haza felé. Utközben a házastársak összeperlekedtek valami felett és az asszonyka odavetette urnának:

— Te haszontalan fráter, hiszen még ez a kocsi sem a tied!

— Igaz, — mondja erre a férfi, — de a lovak az enyimek. — És eszel kifogta a két lovat, az egyikre maga ült rá, a másikra kocsisát ültette és éjszakának idején ott hagyta a menyecskét az országuton.

— *Frigyes* főherceg és a villanyos vasut. Egy éve immár, hogy *Vilmos* főherceg a villanyos vasut miatt ést tragikus véget. *Trenirozni* akarván lovait, utána lovagolt a vasutnak, hogy azok hozzászokjanak a csöngettyű hangjához. Most, hogy megnyitották a pozsonyiak villanyos vasutját: *Frigyes* főherceg intézkedett, hogy minden szerencsétlenség kikérültessek lovai megbokrosodá által. Egész nap járnak a főherceg lovak kocsir-kocsik elé fogva a villanyos vasut után s mindenik bakon két kocsi ül, hogy szükség esetén mindketten fékezze a telivéreket. Ma már négyes fogat is követte a csöngettyű villanyost s meglehetősen nyugodtak voltak a lovak, mert már párosával hozzászoktatták a csöngettyű hangjához. Sokan érdeklődnek a közönség köréből a trenirozás iránt s szabad óráiban akárhány ember csupán azért ül a villanyos vasutra, hogy a prűszaklő gyönyörű állatokat megfigyelje.

— *Rohan* herceg halálához. A tragikus véget ért *Rohan* Ernő herceg utolsó napjaiban történekről érdekes részleteket közöl egy gráci ujság. A fiatal herceg három nappal halála előtt gróf *Attema* Hugónak és nejeének társaságában a falu egyik vendéglőjében ült. A herceg vállára volt vetve vadászfegyvere, a melyet a vendéglő terraszára érve, a mellette lévő székre helyezett. Beszélgetésközben egyszerre megpillantott a mezőn egy keselyűt, gyorsan felugrott a székről, felkapta fegyverét és a kerítésig menve, két lövést intézett a keselyű felé, a nélkül, hogy leterítette volna. Akkor látták csak a herceg társai, hogy a fegyver, amelyet a fiatal herceg maga mellé támasztott, töltve volt. A társaságban jelenlevő hölgyek, kérték a herceget, hogy miután ők nagyon idegessé lesznek a lövésektől, ne lövöldözzék tovább, de a hölgyek kérése nem használt semmit. Végre a vendéglő lépett a herceghez és nyers hangon tiltotta el a vendéglő udvarán való lövöldözést. A durva felszólításra a herceg szó nélkül ott hagyta az egész társaságot és daczára annak, hogy azelőtt majdnem naphosszat ült abban a vendéglőben, többet feléje sem ment. — Ugyancsak a fenti vendéglőben történt néhány héttel ezelőtt a következő jelenet: *Rohan* herceg egy reggel, vállára vetett fegyverrel jött be a vendéglőbe és ott egy ismerős társaságot talált, a kik bicycli-kiránduláson voltak. A herceg leült két bicyclis kisasszony közé és a legélénkebb beszélgetésbe bocsátkozott. Fegyverét közel az asztalhoz, a melynél ültek, egy fára akasztotta fel. A hölgyek egyike nemsokára a fegyverekről kezdett beszélni és ezzel kapcsolatban szóba került az öngyilkosság is. Az egyik hölgy a fegyverre mutatva azt mondá a hercegnek, hogy ő nem tudja elképzelni, hogyan lehet egy vadászfegyverrel megölni önmagát. A herceg felkelt helyéről, a fegyvert leakasztotta a fáról és azt mondá a hölgynek, nézze, nagyságos asszony, az így megy. És azzal a fegyver csövét az álla alá irányozta bal kezével jó magasan tartotta a puská csövét, míg jobbajával a kakaat fogta meg. Mutatott azonkívül egy másik módot is, tudnillik a fegyver mindkét csövét szájába vette, és végül a fegyvert homlokához emelve, megfogta a ravaszt és tréfásan szólott a hölgyekhez, na most csak egyszerűen meg kell a ravaszt rántani, és itt a halál. A gyenge idegzett hölgy a rémes demonstrációk alatt egyik ijedelemből a másikba esett és kérte a herceget, hogy tegye le a fegyvert kezéből. Ekkor a herceg a fegyvert kezéből letéve, tréfásan megnyugtatta a megijedt asszonyt és biztosította arról, hogy nem fog történni semmi. A társaság egyik tagja megnézte a fegyvert és akkor vették észre, hogy az meg van töltve. Mindame körülmények csak azt bizonyítják, hogy a már sirjában nyugvó herceg nagyon könnyelműen bánt a fegyverrel és így könnyen történhetett vele a baleset, melynek áldozata is lett.

— Mentelepégés. A kapuvári uradalomhoz tartozó *terezvári* nagyszertű béréfűdészt, modern arabs mentelep egyharmad része augusztus 27-én, délután 5 óra 30 peroskor ismeretlen okokból lángokban állott. A mentelepet a külföldön is ismeretes jó hírnevű *Berg* Miksa báró alapította. Sajnos, hogy ez alkalommal a nemesvérű állatok közül is elpusztult egynéhány. Nevezetesen benégett egy telivér 5000 frtos mén és 3 darab csikokancza. A kárt vagy 20.000 frta becsülik. Azt mondják, hogy a báró biztosította a telepet és így kérésére számíthat.

— Egy község pusztulása. *Bogya*, komárommegyei község, melynek lakosai szegény földművesek, e hó 28-án a lángok martaléka lett. A tűz délután 2 órakor ütött ki egy parasztagzda házában és az erős szél következtében délután 4 órakor már az egész község lángban állott. A szomszédos *Nemes-Ossa*, *Nagy-Tanya*, és *Felső-Gellér* községekből sokan jöttek át a kétségbeesett lakosság segítségére, de az óriási veszélyllyel szemben mit sem tehettek, mert a szél mindenfelé szét hordta a tüzes zsaratnokot és mindent felégetett maga előtt. A tűz — mint nekünk írják — oly gyorsan terjedt, hogy sokan, a kik házaikba siettek, hogy butoraikból egyet-mást megmenthessenek, majdnem életüket vesztették. A mentési és oltási munkálatokat nagyban megnehezítette a roppant hőség és a fulasztó füst, mely teljesen lehetetlenné tette az égő házakhoz való közeledést. Szivfagyasztó

volt az asszonyok és gyermekek jajveszérése, míg a férfiak fejüket vesztve futkostak fel és alá az utcákon. Elégett több mint hetven ház a melléképületekkel, takarmányneművel a házban levő butorokkal együtt. A lovak és marhák is nagyrészt bennégtek az istállóban, vagy megfultak a füstben. Az egész helységből mindössze csak hét-nyolcszáz ház maradt meg, a többi mind a dühöngő elem marataleka lett. A szegény lakosság nyomora leírhatatlan, minthogy a legtöbben alig menthettek meg egyebet életüknél és a rajtuk levő ruháknál. — A lakosság egy része egyelőre a szomszédos községekben talált menedéket, míg a többiek most a szabadban tanyáznak. A szomszédos falvak lakossága kenyérral ellátta ugyan a tűzkárosultakat, de maga is szegény lévén, nagyobb segílyt nyújtani nem képes, miért is a fősolgabíró országos gyűlést indít a tönkrement község felségélyezésére.

— A király és kísérete Kis-Czellben. A jövő hó 16-án kezdődő kis-ozelli lovasgyakorlatok alatt a király kíséretébe a következők vannak Vas vármegyénél bejelentve: Reinert főherceg, az osztrák Landwehr parancsnoka, ki Magyarországon először van gyakorlaton, Frigyes és József főhercegek, utóbbi fiaival József és László főhercegekkel, valamint Ottó főherceg huszárezredes. Ott vesznek még Krieger hadügy- és Fejérvári honvédelmi miniszterek, Beck táborsszernagy vezérkari főnök és Lobkowitz hadtestparancsnok. A magyar kormány képviselőiben Perczel és Jósik a miniszterek lesznek jelen. Az óriási postaforgalom lebonyolítására a hadsereg részéről dr. Kamler a m. kir. posta részéről pedig Sohát pozsonyi postaigazgató vannak kiküldve, kik már intézkedtek, hogy a tavaly a balassa gyarmati gyakorlatok alkalmával előfordult hiányos skésői levélkézbesítési mizériák az idén előné forduljanak. Kis-Czellben Vas vármegye két hatalmas diszkaput emeltek. Az apátsági épületben csaknem egészen befejezték már az átalakítási munkálatokat.

— Megrendítő családi tragédia nem mindennapi részletei tartják izgatottságban Berekesztu székes-község lakosságát a környéken lakó papságot. Egy fiatal papról van szó, a ki családi körülményei elő a halálban akart menekülést találni s mikor ettől megmentették, megtévelyodott és az erdőben rejtőzött. A szomorú eset előzményei és részletei itt következnek: Bodó Ferencz berekereszturi, fiatal protestáns lelkész, a kit az egész környéken közhíresség vett körül, kezdet óta sokat szenvedett harcias feleségétől. Az asszony a férj véghetetlen, mély szeretetét, melylyel iránta viselkedett és a melyet leküzdni nem tudott, azzal viszonozta, hogy a szerencsétlen embert a legridegebb uralom alá fogta, vele naphosszat mindentelű nehéz munkát végeztetett s olykor még lelkészi tennivalóinak teljesítéséről is eltiltotta. Így nemrégiben egy hallgatóját kellett, hogy eltemesse a pap, de az asszony nem engedte meg ezt, hanem odatette az urát a osepüléshez s buzát szórattott vele. A tréfát nem ismerő papucs-kormány hűségés alantosa mind ezt türelemmel viselte mindaddig, a míg életkedvét össze nem törte egy berzasztó gyanú, melyet a felesége iránt kezdett táplálni. Egy ideig küzdött magával, de a gyanú ereje győzedelmeskedett rajta s pár nappal ezelőtt borotvával elmetsette a torkát. Bogdánffy nyáradszeredai orvos véleménye szerint alkalmasint meg lehetett volna menteni a haláltól, a fiatal papon azonban e közben kitört az elmébaj. Elmenekült a házától s nem tudták, hogy hová lett. Hosszas keresés után ma reggel megtalálták a márkodi erdőben, a hol beteg, véresen, mint az üldözött vad bujdoskolt. Csak nehezen tudták elfogni. Üvöltött, sirt, rugott, harapott s mindenkit mag akart fojtani, a ki közelébe került. Végre izonyu erőfeszítéssel lefogták, megkötözték s erőszakkal vitték haza családjához. A család most fél-estendőel szabadságot folytatott az egyházi hatóságokhoz, hogy a szerencsétlen embert a nagysebességi elmebetegségben orvosok kezelés alá helyeshesse.

— Tizennégy éves leány mint betörő. Pédátlan eset foglalkoztatja most a rendőrséget. Egy tizennégy éves leányka van most börtönben, a ki a legnagyobb vakmerőséggel, valóságos életveszéllyel járó betöréseket követett el s csak hosszabb nyomozás után került

a rendőrség kezei közé. Az eset a következő: Az utóbbi időben Pollák Miksa budapesti kereskedő lakásából zárt szekrényekből ellopott több ékszert és egy száz forintról szóló takarékpénztári könyvet. A rendőrség nyomozása közben nemsokára az ugyanabban a házban és emeleten lakó Nobel Károly magánhivatalként zárt szekrényéből is kiloptott valaki egy értékes melltűt és egy zseborát. A rendőrség a két dolgot egyesítve folytatta a nyomozást. Közel egy heti vizsgálat után végre kiküldték a tettest, a ki nem más, mint Nobel Károly lakásadónőjének 14 esztendőes Berta nevű leánya. Kis faggatás után be is vallotta, ahogy hogyan hatolt be Pollák lakásába. — Pollák lakásának az ablakai, melyek mintegy három öl magasan vannak, ugyanis szomszédosok Nobelével. Mikor aztán a leányka maga volt, kimászott az ablakon s átvette magát a Pollákék nyitott ablakának keréjére s úgy mászott be a szobába. Es ezt az utat többször tette meg a leányka, mert az értéktárgyakat nem egyszerre vitte el. Már mindent zálogba tett, sőt a száz forintnyi betétet is fölvette a takarékpénztárból. Most a rendőrségnél várja büntetését.

— A mohácsi csata emléke. A mohácsi csata tegnapi évfordulója alkalmából — mint táviratozzák — a csata színhelyén verőfényes időben, szabad ég alatt kegyeletes ünnepegy folyt le. Fényes istentiszteletet rendeztek, a melyen az egész járásból magyarok, németek és horvátok egyaránt résztvettek. Erdélyi káplán horvát beszédben a jelenvolt horvátokat hasaszeretetre intette, utána kilencz órakor Joics eszéki zárdafőnök német beszédet mondott, majd Lipovosevics mohácsi zárdafőnök, a ki Horvátországból került ide, hazafias szellemű remek magyar szónoklatban megemlékezvén a csataterén elhunytakról, hazaszeretetről, a király iránt való hűségéről, s már megalkotott törvények tiszteletben tartásáról beszélt. Este a mohácsi olvasókör társas vacsorát rendezett, a melyen a lakosság színe-java jelent meg.

— Galicziai zsidók Karlsbadban. Clémenceau, a ki most Karlsbadban időzik, onnan érdekes levelet irt a párisi „Journal“-ba. E levélben pompásan jellemzi a galicziai zsidókat, a kik nagy számmal keresik fel a fürdőt. A legtöbbjénél — ugymond — hire sincs a görbe orrnak, hanem a lapos ábrázat a tulnyomó, rövid tatárral, sárga, csupasz arccsal, ferdén álló mongol szemekkel, míg másoknál eltagadhatatlan a szláv jelleg. Tudvalévő dolog, hogy az orosz, és lengyelországi zsidók közt nagyon sok az idegen elem, egész néptörzsek vettek fel a zsidó vallást, mint a kazárok s az oroszországi mongol uralom alatt is bizonyára sok mongol lett zsidóvá. Az oroszországi zsidók közt épen annyi a szőke, ha nem több mint a fekete. Mindezen különböző arczoknak és alakoknak van azonban egy közös vonásuk, a nyugtalan ázsiai szem, tele jóssággal és tartózkodással, kapzsisággal és alázattal. — Minden zsidó akár tiszta vagy piszkos, földig érő kaftánt s a füle mellett hajtinócsot visel. E „pajesznek“ Clémenceau gyakorlati fontosságot tulajdonít. Száraz időben sodrottabb, nedves időben pedig kihűződik. Ha a zsidó azt látja, hogy pajesze petyhüdni, lógni kezd, esernyőt visz magával, mert a pajesznek a hajcsövesség törvényen alapuló hosszabbodása biztosan nedves időnek az előjele. A galicziai zsidók szigorúan orthodoxok és olóval nem érnek a halántékukhoz. Megtartják azt a szokást is, hogy fedetlen füvel soha sincsenek. Udvariasságból leemelik ugyan kalapjukat, de alatta ott van a fejük búbján a kis posztósapka, nehogy az örök isten meglegyen bántva. Clémenceau jelen volt egy szombati ajátosságukon is, a mi magánházaiban végeznek, egy vendéglősnél, a ki természetesen szintén orthodox, s leírja azt, mit mi ugyanis tudunk, de egy párisi francia előtt érdekes újdonság, hogy mint hajlónganak bókólnak imádkozás közben. Ennek az egész gimnasztikának az a célja, hogy a szellem imádkozásánál a test is résztvegyen, hogy az izmok és a csontok is dicsérik az urat. Hasonló testosavargatást látott Clémenceau különben az amerikai methúdistáknál is, a kik pedig ugyancsak keresztények. Ez a test-

osavargatás valójában ideges jelenség akár a dervisek rángatózásai, kiabálása és a vallási túlszigazottság külső nyilvánulásai. Legjobban feltűnt Clémenceau-nak, hogy ezek a zsidók, kiknek őszintén áhitatában kételkedni nem lehet, mily ügyesen megtartják az egyensúlyt a leghévesebb rángatózás alatt is. Bizonyítja ezt a tubákos szelencze, mely nagy szerepet játszott az imakönyvben. Egy zsidó sem vétette el az orrát, sőt egyik ajátoskodó épen akkor találta meg ujjával az illető helyet, mikor feje majd a földet érte, s ugyanakkor a fölösleges tubákot az asztal alá lökte. A mi a szakállra ragadt, azt a hajbókolás alatt le-surolja az imádkozó kendő. Kimerhet alkalmával minden ajátoskodó az imádkozó lepedőt összecsavarva, vállra vette, mert kézbe vinni „dolog lenne“, a mi tudvalevőleg tilos szombati napon. Ezt a napot annyira megszentelik, hogy zsebkendőjüket már péntek este a derekukra kötik, mert szombaton sem dolgozni nem szabad, sem a zsebben nem szabad lenni semminek. De kendőt vállon vinni lehet, és zsebkendőt nadrágszíjra akasztani lehet. Ez az a farizeizmus, a melyet Jézus annyira gyűlölt. Clémenceau különben a testrángatózást és hajbókolást nem tartja nevetségesebbnek az imánál, mint az áhitatnak sok más megnyilvánulását. Az erdőben látott egy parasztszöveget, a mint tuláradó hévvel csókoita egy borzalmasan kifestett feszületnek a véres lábsebeit s nem állíthatja, hogy az imádságnak ez a módja előkelőbb lenne, mint az orthodox zsidóké. Különben a zsidók és keresztények közt való nagy viszály nem egyéb osaládi perpatvarnál. Beszélük, hogy mikor egy öreg orthodox zsidó a paradicsomba jutott, nem akart az isten jobbjára túlni, hanem elrejtőzött egy sarokba. Az isten megkérdezte ennek a különös viselkedésnek az okát, mire a zsidó bevallotta, hogy ő ugyan ártatlannak érezte magát, de mégis méltatlan a menyországra. Mikor az örökkévaló tovább faggatta, az öreg orthodox zsidó sirva panaszkodta el, hogy meg van gyalázva a neve és az egész nemzetsége. Az egyetlen fia egészen elűtött a családtól s keresztény lett. Az öreg uristen jószágosan felelé:

— Ha csak ez a baj, akkor nem állasz egyedül. Ha az én egyetlen fiam is keresztény lehetett, a tied is az lehet.

— A Kőlcsey-egyesület könyvtára ma (szombaton) augusztus 31-én kivételosen zárva van. Az elnökség.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi önkéntes tűzoltókar parancsnoksága szeptember 1-én d. e. 11 órakor ülést tart, melyre az érdekelt tagok es uton is meghívotnak. Ugyanakkor új tagok is felvétetni fognak. Arad, 1895. augusztus 30. Az elnökség.

TANÜGY.

(—) Az aradi zenedében a beiratások 1895. szeptember hó 1-én, a rendes oktatás 4-én veszi kezdetét. A tandíj egy évre 25 frt, mely két részletben szeptember és február hó 15-ig fizetendő, az 5 frt beiratási díj beiratáskor. Arad, 1895. augusztus hó 28-án. Kriszpin József igazgató.

TÁVIRATOK.

Elhunyt képviselő. Budapest, aug. 30. (Saj. tud. táv.) Huszár Károly báró képviselő 66 éves korában meghalt.

Megsemmisített tiltakozás. Budapest, aug. 30. (Saj. tud. táv.)

A bányai evang. egyházkerület közgyűlése megsemmisítette a turóczi tótok tiltakozását a bányakerülethez való csatló-lása ellen, meghusitva ezzel a szlavonországiak teljes elszakadási törekvését. A tótok izgatók ellen az egyházkerületi törvénysek fog eljárni.

Felkoncziolt ember.

Sopron, aug. 30. (Saj. tud. táv.) Német-kereszturott a falu szemelattára a legé-

nyek Herber János munkavezetőt kész-
szurásokkal husz darabokra
koncizolták bosszúból.

Vadak harca.

Tanger, augusztus 30. (Saj. tud. táv.)
Az Angora Benida törzsek és a Vadrák
között a Tangertől 12 angol mértföldnyi-
re fekvő Zmat mellett több óráig tartó
küzdelem volt.

Lázongó zarándokok.

Mekka, aug. 30. (Saj. tud. távirata.)
A kolerajárványra való tekintettel elren-
delt vesztegzári intézkedések a zarándo-
kok körében rendkívüli nagy izgalmat
keltettek, a visszatartott zarándokok nagy
csoportokba verődtek össze, felgyújtották
a veszteglő állomást és bántalmazták az
orvosokat és a segédszemélyzetet. A gyor-
san előhívott katonaságnak 1 és fél órai
munkájába került, míg a zajongó zarán-
dokokat elűzhetette, kik más épületet is fel-
akartak gyújtani. A katonaság és a za-
rándokok is több halottat és sebesültet
veszítettek. Tekintettel a nagy forron-
gásra újabb zavargásoktól tartanak. Djed-
dáh-ból két zászlóalj katonaságot rendeltek.

Féltékeny orosz lap.

Pétervár, aug. 30. (Saj. tud. táv.)
A „Novoje Wremja” kikel Stadler
serajevói érseknek apostoli legatussá való
kinevezése ellen, melynek szerinte nincs
más célja, mint hogy Ausztria-Magyaror-
szág paralizálja Oroszország hit- és po-
litikai befolyását a balkán államokban.
Stadler érseknek szándéka, a boszniai
görög keleti egyházat beolvasztani a ka-
tholikus egyházba, és azért figyelmezteti
a cikkk Kállay Benjaminget, hogy a 19.
század végén egy egész népre nem lehet
új vallást erőszakolni.

Kegyetlenkedések Epirusban.

Athen, aug. 30. (Saj. tud. táv.)
Az itteni lapok jelentései szerint a török
tartalékosoknak behivatása Epirusban
számos kegyetlenkedésekre adott alkal-
mat. Majdnem minden helységről jelen-
tenek gyilkosságokat, rablásokat és a
keresztényeken elkövetett embertelensé-
geket.

A konzulok gyilkosainak elítélése.

Beiruth, augusztus 30. (Saj. tud. táv.)
Dzedáll előtt táborozó fegyveres beduinok
fenyegetőzve akadályozzák a konzulok
gyilkosainak elítélését.

Amerikai alattvalók kárpótlása.

Washington, aug. 30. (Saj. tud. táv.)
A kínai követ személyesen közölte a kül-
ügyminiszterrel, hogy a kínai külügyi hi-
vatal megbizta őt, hogy értesítse az ame-
rikai kormányt, hogy a károsult ameri-
kai alattvalókat kárpótolni fogják és a
vétkeseket meg fogják büntetni.

KÖZGAZDASÁG.

Záloglevelek sorsolása. Az arad me-
gyei takarékpénztár 4 és fél szá-
zalékos zálogleveleinek 1895. évi augusztus hó
29-én kir. közjegyző és az intézeti felügyelő
bizottság jelenlétében megtartott első sorso-
lása alkalmával a következő számok húzattak
ki: 1 darab a 10,000 korona. Szám: 1. 2 da-
rab a 5,000 korona. Szám: 81, 63. 8 darab a
1000 korona. Szám: 11, 57, 174, 182, 219,

280, 363, 398. 10 darab a 200 korona. Szám:
33, 179, 196, 224, 231, 263, 271, 305, 309, 343.
13 darab a 100 korona. Szám: 21, 43, 70, 74,
88, 93, 102, 106, 133, 136, 137, 154, 160. A ki-
sorsolt $4\frac{1}{2}$ százalékos záloglevelek összege
31,800 korona. Ezen kisorsolt záloglevelek
1896. évi márczius 1-től kezdve a zálogleve-
leknek szelvényivel együtt való visszazol-
gáltatása ellenében teljes névértékben bevál-
tatnak: Aradon: az intézet pénztáránál. Bu-
dapesten: a Magyar ipar és kereskedelmi bank
r.-t.-nál; Bécsben; a Wiener Bank-Vereinnél
és ennek I., II., III., IV., VI., és IX. kerü-
leti letéti pénztáránál, valamint ezen intézet
fiókjainál: Brünmben, Prágában és Grác-
ban. A kisorsolt záloglevelek kamatoztatása
1896. évi márczius 1-től kezdve megszű-
nik, a beváltásra nem került kisorsolt zálogle-
veleket hat hóval az esedékesség után az in-
tézet az igazgatóság által megállapított betéti
kamatlábon — a törvényes tőkekamat-adó le-
vonásával — kamatoztatja a záloglevél tulaj-
donos javára. Aradon, 1895. évi augusztus
hó 29-én. Az aradmegyei takarékpénztár igaz-
gatósága.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balogoség jelentése. —

Budapest, augusztus 30.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kínál-
tak, a vételkedv jó volt, az irányzat megszi-
lárdult. Elkelt 40,000 mm. $1\frac{1}{2}$ —10 krral
magasabb árakon.

	mmáza	kg	frt
Tiszavidéki	900	81. ⁵	6.70
"	800	81. ⁵	6.70
"	400	82.	6.65
"	100	81.	6.65
"	400	82. ⁵	6.8 $\frac{1}{2}$
"	800	81. ⁵	6.65
"	1100	81. ⁵	6.65
"	400	81.	6.60
"	100	80.	6.45
"	700	79. ⁵	6.45
Pestvidék.	950	80. ⁵	6.62 $\frac{1}{2}$
"	800	80.	6.62 $\frac{1}{2}$
Bánáti	8400	79. ⁵	6.55
"	8000	77. ⁵	6.32 $\frac{1}{2}$
"	8000	79.	6.40
Bácskai	5000	79. ⁵	6.57 $\frac{1}{2}$
"	5000	79.	6.57 $\frac{1}{2}$
"	5000	78.	6.57 $\frac{1}{2}$
"	2000	78. ⁵	6.55
Zentai	8000	77. ⁵	6.40
Adai	2700	79. ⁵	6.75
Tolnai	2000	78. ⁵	6.42 $\frac{1}{2}$
Ó-Becsei	8000	79.	6.55
"	4000	78.	6.55
Szerlei	1000	77.	5.42 $\frac{1}{2}$

Határidőüzlet. Amerikából ma
igen szilárd árfolyamokat jelentettek, mire
nálunk is tetemesen szilárdan indult az üzlet
buzában és tengeriben s élénk vásárlási kedv
mellett szilárd is maradt.

Zárul 12 órakor:

Osi buza	6.42—6.44
Buza május—júniusra	6.88—6.90
Osi rozs	5.68—5.70
Tengeri május—júniusra	4.59—4.60
Tengeri július—augusztusra	5.25—5.30
Osi zab	5.64—5.66
Repose	9.35—9.40

Külföld: New-York: búzára $1\frac{1}{4}$ —
 $1\frac{1}{2}$, tengerire $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ szilárdabb. Chicago:
búzára $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{5}{8}$, tengerire $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ szilár-
dabb. Páris, Liverpool és London
tartott.

Értéktőzsde: Ma is folytatólagosan
szilárd tendencia mellett indult az üzlet; zár-
lat felé csekély vásárlási kedvre némi layny-
lás állott be.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	407.80
Magyar hitelrészvény	491.—
Osztrák államvasut	413.75
Rima-Murányi	290.—
Lombard	111.—

**Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi
esernök.** 1895. évi augusztus hó 29-én. Hízott sertés
árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz
(páronként 400 kg-ron felül sulyban) — krig.
Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm suly-
ban) — krig. Fiatal nehéz (pkint 320 kg-
ron felül sulyban) 50.—51. krig. Fiatal közép
(pkint 251—320 krig sulyban) 50.—51. krig.
Fiatal könnyű (pkint 250 kgr. terjedő sulyban)

49.—50. krig II. Magyar szedett: Nehéz
(páronként 280 kg-ron felül sulyban) — krig.
Közép (pkint 220—280 kgr. sulyban) —
krig. — Könnyű (pkint 220 kgrig terjedő
sulyban) — krig. Szerbisi: Nehéz (pá-
ronként 260 kg-ron felül sulyban) 50.—51. krig. Kö-
zép (páronként 220—260 kilogramm sulyban) 49.—
50. — krig. — Könnyű (páronként 220 kgrig.
terjedő sulyban 49.—50. krig. Sertés lét-
szám 1895. aug. hó 27-én volt készlet 29162
darab. 1895. aug. hó 28-án felhajtattott: —
darab, 1895. auguszt. 28-án elszállítottott 250
drb. 1895. augusztus 29-én maradt készletben 28952
drb. — A hízottsertés üzletirányzata:
Csöndes.

Szeszüzlet.

— Augusztus 30. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 52
forint 25 krajczár, kicsinyben 52 forint 75 krajczár hordó
nélkül, per 100 liter $\frac{1}{2}$ beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 30. d. u. 5 óra.

Buza bányági új	6.15—6.60
Buza tiszavidéki	6.30—6.65
Buza pestvidéki	6.20—6.60
Buza fejmegyei	6.15—6.60
Buza bácskai	—
Reze új, elsőrendű	5.55—5.80
Reze új, másodrendű	5.50—5.55
Arpa takarmány	5.15—5.40
Arpa égetni való	5.60—6.30
Arpa sörfőzdei	6.90—8.—
Zab	5.85—5.95
Tengeri bányági	5.45—5.50
Tengeri másnemű	5.35—5.40
Káposzta-repose bányági	8.35—8.50
Kóles	—
Buza márczius—április	6.84—6.36
Buza szeptember—október	6.39—6.41
Buza május—június	—
Reze szeptember—október	5.58—5.60
Tengeri május—június	4.58—4.55
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	5.27—5.28
Zab márczius—április	5.87—5.89
Zab szeptember—október	5.62—5.64
Káposzta-repose augusztus—szeptember 1894.	9.30—9.30

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. augusztus 30.

Magyar aranyáradék $4\frac{1}{2}$ %	22.50
Magyar koronajáradék $4\frac{1}{2}$ %	99.90
Magyar arany $4\frac{1}{2}$ %	124.25
Magyar ezüst $4\frac{1}{2}$ %	103.50
Magyar keleti vasut 1876.	122.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.35
Magyar italmegváltási kötvény	101.25

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —
Bécs, 1895. augusztus 30.

Magyar koronajáradék $\frac{1}{2}$ %	99.90
Magyar hitelrészvény	491.—
Osztrák hitelrészvény	407.12
Anglóbank részvény	174.52
Laenderbank részvény	285.40
Bécsi bankgyesületi részvény	171.30
Osztrák államvasut részvény	413.—
Déli vasut részvény	111.50
Osztrák északnyugati vasut részvény	—
Osztrák északnyugati (Elbe-ölgyi) részvény	290.—
Budapesti villamos városi vasut részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamurányi részvény	288.50
Brassói kőszénbánya részvény	—
Dunagőzhajózási részvény	554.—
Lloyd-társulat részvény	570.—
Alpesi bányarészvény	97.70
Union	357.—
Török sorajegy	78.80

VIZJELZÉS.

1895. évi augusztus hó 30-án reggel 7 órakor észlelt víz-
állások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmézőzónán.

Észlelt hely állomás	Hőmérséklet C	Időjárás	Vízállás	
			ostimétri.	ostimétri.
Branyicska	+ 16°	derült	+ 14	—
Gyulafehérvár	+ 15°	derült	— 44	—
Arad	+ 16°	derült	— 182	—
Makó	+ 19°	derült	— 20	—
Szeged	+ 21°	derült	— 60	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1895. augusztus 30.

A m. kir. folyammérő-üzlet hivatal.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

M. kir. államv. Bpest-déli Üzletv.

15546. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán 1896. évi február hó 15-én megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon naptól számított három évi időtartamra azaz 1899. évi febr. hó 15-ig terjedő bérlete iránt ezennel újból pályázat hirdettetik, mely nyilvános tárgyaláson felbontandó ajánlatok útján döntetik el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lennie; a borítékra pedig a következő felirat irandó: „Ajánlat a

m. kir. államvasutak Zimony állomásán lévő vendéglői üzletre 15.546/95 számhoz.”

Az ajánlatok borítékba zárva és lepecsételve 1895. évi szeptember 3-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége titkári hivatalához czimezve posta útján térti vevény mellett nyújtandók be bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban szintén posta útján a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztárához Budapestre 1895. évi szeptember hó 2-án déli 12 óráig beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi utolsó s a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számíttatnak.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és kereske-

delmi osztályában (külső kerepesi ut II. ház. II. em. 28. ajtószám) miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri s azokat magára nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadja.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe véteteni nem fognak.

A m. kir. államvasutak bpest-déli üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre szabadon választhasson.

Budapest, 1895. június hó 25-én.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Ervényes 1895. évi április hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,07	3,56	1,35
Csaba	2,23	5,52	4,37
Kétegyháza	2,54	6,10	5,08
Lőkősháza	3,12	—	5,26
Kurtics	3,28	6,34	5,48
Sofronya	3,40	—	5,55
ARAD érkezik	3,55	6,52	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul.	11,20	8,18	9,40
Sofronya	11,36	—	9,53
Kurtics	11,49	8,36	10,12
Lőkősháza	12,06	—	10,30
Kétegyháza	12,28	9,00	10,59
Csaba	1,19	9,23	11,44
Szolnok	4,14	11,19	2,53
BUDAPEST érkezik	7,20	1,10	6,10

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul.	2,30	6,35	4,30	7,02
Glogovácza	2,44	6,46	4,42	—
Györök	3,14	7,06	5,04	—
Paulis	3,31	7,17	5,15	—
Radna-Lippa	3,58	7,30	5,38	7,47
Konop	4,30	7,57	5,57	—
Berzova	4,50	8,18	6,13	—
Tótvárád	5,21	8,35	6,39	—
Soborsin	5,40	8,53	6,58	8,48
Piski	—	11,17	9,24	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,01	11,18
Tövis érkezik	—	—	11,30	11,40

Erdély felől.

	éjjel	éjjel	este
Tövis indul.	3,36	8,19	1,35
Gyulafehérvár	3,58	4,04	2,13
Piski	5,07	6,03	3,57
Soborsin	6,34	8,20	6,23
Tótvárád	—	8,37	6,40
Berzova	—	9,02	7,03
Konop	—	9,19	7,32
Radna-Lippa	—	9,49	7,53
Paulis	—	10,02	8,06
Györök	—	10,15	8,19
Glogovácza	—	10,38	8,43
ARAD érkezik	8,08	10,50	8,55

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	délut.
ARAD indul.	5,18	3,56
Sofronya	5,31	4,18
Kurtics	5,44	4,43
Lőkősháza	6,00	5,13
Kétegyháza	6,18	6,13
Rigyós	6,31	6,37
Csaba	7,02	6,55
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	délután
NAGYVÁRAD indul.	—	4,25
Csaba	7,09	7,12
Rigyós	7,24	7,25
Kétegyháza	7,47	7,39
Lőkősháza	8,14	7,58
Kurtics	8,38	8,15
Sofronya	8,58	8,37
ARAD érkezik.	9,10	8,42

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	délut.
ARAD indul.	6,20	11,30	5,00
Uj-Arad	6,31	11,54	5,21
Németságh	6,49	12,19	5,47
Vinga	7,08	12,47	6,14
Orczifalva	7,20	1,04	6,34
Merczifalva	7,31	1,20	6,52
Szt.-András	7,48	1,39	7,12
TEMESVÁR érkezik.	8,01	2,05	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul.	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	8,46	1,41	9,39
Merczifalva	9,04	1,59	9,48
Orczifalva	9,19	2,15	9,54
Vinga	9,42	2,40	10,11
Németságh	10,00	2,57	10,26
Uj-Arad	10,30	3,30	10,45
ARAD érkezik.	10,43	3,44	10,55

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul.	8,00	6,35
Simánd	8,31	7,03
Kisjenő-Erdőhegy	9,15	7,51
Székudvar	9,31	8,03
Sikló	9,46	8,23
Ottlaka	10,00	8,37
Elel	10,20	8,55
KÉTEGYHÁZA érkezik.	10,35	9,10

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul.	5,20	3,00
Elel	5,33	3,20
Ottlaka	5,43	3,33
Sikló	5,56	3,47
Székudvar	6,08	4,03
Kisjenő-Erdőhegy	6,25	4,33
Simánd	6,48	5,05
UJ-SZT.-ANNA érkezik.	7,12	5,35

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	d. e.	este
MEZŐHEGYES indul.	8,00	7,00
Kamarás-major	8,12	7,12
Nesze	8,21	7,21
Kovácskőháza	8,40	7,40
Bánhegyes	9,03	8,03
M.-Bodzás	9,25	8,25
Bánkut	9,39	8,39
KÉTEGYHÁZA érkezik.	10,00	9,00

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	reggel	délután
KÉTEGYHÁZA ind.	5,16	3,15
Bánkut	5,34	3,37
Megyes-Bodzás	5,45	3,55
Bánhegyes	6,01	4,17
Kovácskőháza	6,17	4,40
Nesze	6,27	4,54
Kamarás-major	6,34	5,03
MEZŐHEGYES érkezik.	6,44	5,15

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul.	4,45	7,00	4,10
Szt.-Tamás	5,10	7,39	4,37
Pécska	5,29	7,53	4,57
Battonya	5,59	8,35	5,29
Tompa	6,12	8,47	5,41
Mezőhegyes	6,55	9,34	6,23
Csanád-Palota	7,18	10,03	6,54
Nagylak	7,34	10,23	7,14
Apátfalva	7,56	10,57	7,39
Makó	8,15	11,35	8,20
Kis-Zombor	8,36	11,55	8,40
SZEGED érkezik	9,27	1,00	9,40

Szeged—Arad.

	este	d. u.	reggel
SZEGED indul.	6,10	2,19	3,27
Kis-Zombor	6,59	3,21	4,23
Makó	7,18	4,00	5,04
Apátfalva	7,38	4,28	5,23
Nagylak	7,53	5,00	5,54
Csanád-Palota	8,13	5,20	6,12
Mezőhegyes	8,43	6,09	6,53
Tompa	9,05	6,37	7,16
Battonya	9,17	6,54	7,31
Pécska	9,41	7,26	8,10
Szt.-Tamás	9,54	7,43	8,27
ARAD érkezik	10,16	8,10	8,54

Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.	d. u.
ARAD indul.	6,40	5,10	12,35
Ötvenes	6,57	5,29	12,53
Zimánd-Ujfalu	7,04	5,35	1,01
Uj-Szt-Anna	7,21	5,54	1,33
Világos	7,55	6,23	2,18
Muszka-Magyarád	8,02	6,30	2,29
Pankota	8,15	6,41	2,53
Apatelek	8,51	7,12	3,50
Borosjenő	9,01	7,21	4,05
Bokszeg-Beél	9,30	7,47	5,00
Borossebes-Buttyin	10,03	8,14	5,54
Almás-Alosill	10,42	8,47	6,57
GURAHONCZ érkezik.	10,58	9,01	7,19

Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ indul.	4,14	2,10	4,45
Almás-Alosill	4,29	2,27	5,10
Borossebes-Buttyin	4,56	3,00	5,52
Bokszeg-Beél	5,23	3,42	7,03
Borosjenő	5,51	4,09	7,33
Apatelek	6,04	4,23	8,03
Pankota	6,41	5,03	9,30
Muszka-Magyarád	6,47	5,15	9,43
Világos	8,54	5,23	9,53
Uj-Szt-Anna	7,17	5,53	10,29
Zimánd-Ujfalu	7,10	6,13	11,13
Ötvenes	7,45	6,24	11,31
ARAD érkezik	8,03	6,45	11,48

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul.	9,10	7,30
Csermő érkezik	10,07	8,20

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul.	4,50	3,10
Borosjenő érkezik	5,43	4,30

Borossebes—Ményháza.

	d. e.	d. u.
BOROSSEBES-BUTTYIN indul.	10,13	8,33
Dézna	11,03	9,03
MENYHÁZA	11,45	1,35

1340/1895. szám.

Eladandó makktermés.

A nváradai lat. szert. püspökségi erdő k makk termésének eladása céljából nyilvános árverés fog tartatni:

Beélben 1895. szeptember 2-án reggeli 9 órakor, a főerdési irodában.

Vaskóhn 1895. szeptember 9-én reggeli 9 órakor a főerdési irodánál.

Nagyváradon 1895. szeptember 11-én reggeli 9 órakor az urad. főtiszti hivatalnál.

Az árverési és eladási feltételek a nváradai l. sz. püsp. aradi főtiszti hivatalnál, valamint a nváradai urad. erdő hivatalnál bármikor megtekinthetők.

Nagyváradon 1895. augusztus 28. a nváradai l. sz. püspökség urad. főtiszti hivatala.

A N.-Váradai L. Sz. püspökségi uradalmak főtiszti hivatala.

653/1895. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a bor, sör és égetett szesz italoknak Aradon a hetipiaczokon és a három országos vásár alkalmával felállított laczikonyhákban, ugy a három országos vásárkor az egész vásártérre a sörház előtti kis kocsmá kivételével való kiméresi jognak 1895. évi november hó 1-től 3 egymásután következő évre bevétele iránt f. é. szeptember 9 én délelőtt 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár 320 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi aug. hó 26-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

18254/1895.

Hirdetmény.

Közhirre teszük, miszerint a nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak 59560/95. sz. kelt rendeletével, tekintettel a kőbányai sertéspiaczon levő összes sertések kedvező egészségi állapotára megengedtetik hogy ezen sertéseket a kőbányai sertéspiacz állategészségügyi rendtartása, valamint a belföldi forgalom szabályozására és ellenőrzésére nézve fennálló állategészség rendőri szabályok betartása mellett azonnal leendő levágásra az ország bármely vasuti állomással bíró helyére szállítani lehessen.

Ezen sertéseknek vasuton történő elszállításánál a rendeltetési hely hatóságát a hivatal főnöke a sertés szállomány indításáról a fél költségre esetről-esetre táviratilag értesíti, mely táviratnak a feladó és címzett nevét, a sertések darab számának és rendeltetési helyének pontos megjelölését is tartalmaznia kell.

A rendeltetési helyre való megérkezéskor a sertések a levágás helyére kizárólag szekereken szállítandók, és e szekerek minden szállítás után forró luggal teljesen lemosandók.

A fővárosba és közvetlen környékére kocsi-kon történő elszállításnál a hivatal a rendeltetési hely hatóságának írásbeli értesítést fog küldeni melyet és a sertések levágatása után a levágatás megtörténtének tanúsítása mellett a hivatalnak azonnal visszaküldeni köteles.

Arad, 1895. évi augusztus hó 20-án.

A városi tanács.

Magyar kir. államvasutak.

52455/95. hrsz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a folyó 1895. évben szükséges megmunkált kocsi tengelyek szállítását biztosítani óhajtván, aziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó év szeptember hó 20-án déli 12-óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó év szeptember hó 19-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek, valamint a rajzok, a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrást-ut 75.) megtekinthetők.

Budapest, 1895. aug. hóban.

Az igazgatóság.

1551/1895.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város polgármestere ezenel közhirre teszi, hogy Arad szab. kir. város közönsége és a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetője, a radnai utnak-illetve a temesvári vasut Mikalaka község határában elvonuló testének a Maros folyó ellenében való védekezés céljából eszközöndő felemelésének engedélyezése iránt kérvényezvén ezen kérvény a hozzá csatolt tervekkel együtt 1895. évi augusztus hó 7-től szeptember hó 5-ig terjedő 30 napra közszemlére a polgármesteri hivatalban kitétetek s egyidejűleg a kérvény tárgyalására 1895. évi szeptember hó 6-ik napjának d. e. 10. órája, tárgyalási helyül pedig Arad szab. kir. város székházának tanácssterme kitézetett.

Egyidejűleg mindazokat a kik a kérdése mű által érdekelvők felhivom, hogy az ellen netáni észrevételeiket akár a közszemlére való kitételek alatt írásban, akár a tárgyalás alatt szóval annál inkább előadják mintha ellen esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1895. augusztus 5.

Salacz

királyi tanácsos,
polgármester.

18660/895.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszterium Neuman testvérek aradi szeszgyár tulajdonosok által Arad sz. kir. város belterületén, Poltura és Gáj külvárosoknak a belvárossal való összekötésé végett tervezett közúti vasutnak közigazgatási bejárása határidejéül f. évi augusztus hó 31-ik napjának d. e. 9 óráját, összejöveteli helyül pedig a városház tanácsstermét tüzte ki.

Erről mindazokat, akik netán a tervezett vasut által érdekelve vannak, azzal értesítjük, hogy a közigazgatási bejárás alkalmával a tárgyaláson részt vehetnek.

Arad, 1895. évi augusztus hó 26.

A városi tanács.

10426/1895.

Hirdetmény.

A vámdíj mentességre jogosítottoknak az 1890. évi l. t. cz. 99. §-a értelmében megfelelő hivatalos igazolvánnyal kell birniok s azt a vámvezető kívánatára felmutatni tartoznak. Azok pedig, kik ilyenre jogosultsággal nem birnak, illetve ezt igazolni nem képesek, vámdíjat kötelesek fizetni, mivel ellen esetben a fentebb idézett törvény 143. §-a alapján a vámdíjnak tiszteres összegében marasztaltatnak el.

Figyelmeztetem ennél fogva mindazokat, akik vámdíjmességre jogosítvák, hogy ezen körülményt és pedig Arad szab. kir. város területe a 35329/91. számú kereskedelemügyi m. kir. miniszteri rendelet értelmében a rendőr kapitányi hivataltól beszédendő igazolvánnyal a vámszedő felhívására a már említett következmények terhe alatt igazolni tartoznak.

Arad, 1895. augusztus 14-én.

Sarlot Domokos

főkapitány.

0476/895. k. h.

Végzés.

Arad sz. kir város polgármestere mint II-od foku állategészségügyi hatóság 1568/kt. p. m. sz. a. kelt határozatával a szarvasmarha állományban fellépett száj és körömfájás járványát megszüntetnek nyilvánította, melynél fogva 9219/kt. sz. a. végzésemmel elrendelt zárlatot feloldotta.

Ennélfogva a midőn Arad sz. kir.városba a hasított körmű állatokkal való közlekedést, a birkás dűlői legelőnek felszabadítását valamint az eddig eltöltött heti marhavásárnak megtartását szabadnak nyilvánítom egyuttal Otvenes, Szt.-Lányfalva, Kis-Pereg községekből sertés orbáncz miatt, Krasó-Szőrény és Békés megyékből sertésvész miatt sertéseknek, Mondorlak, Glogovác, Taucz, Liváda-pusztá, Gyorok, Világoshoz tartozó, Bohus birtok, Simánd, Mikalaka, Kujed, Csicsér, Uj-Panát, Otvenes, Kis-Szent-Miklós, hercegeg Sulkovszky Kerek községhez tartozó uradalmi major, Mácsa községhez tartozó Uj topilla és Abrányi-pusztá, Tóvis-egyházi pusztá, Lippa, és Kurtakér községekből, mint a hol a ragadós száj és körömfájás járványszerűleg fellépett, hasított körmű állatoknak valamint szalás takarmánynak Aradra való behozatálát megtiltom.

Aradon, 1895. augusztus 18.

Sarlot Domokos
főkapitány.

18008/1895.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak leirata alapján közhirre teszük, hogy Románia Szuoza kerületében sertésvész útven ki, sertéseknek élő vagy leölt állapotban, ugy szintén friss sertéshusnak Rumániából Magyarorszába behozatala további intézkedésig betiltatott és hogy a honi származásu legeltetés végett Rumániába hajtott sertéseket a m. kir. belépő állomások csak f. évi augusztus 14-től számítandó 8 napon belül és szabályszerű eljárás mellett bocsátják vissza.

Arad, 1895. évi augusztus hó 17-én.

A városi tanács.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

1809/1895.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál egy 700 forint évi fizetéssel kapcsolatos irodai segédtszti állás betöltendő lévén, azokat akik ezen állást elnyerni óhajtvák s az 1883. évi l. t. cz. 19. §-ban előirt minősítéssel birnak felhivom, hogy pályázati kérvényüket a folyó évi szeptember hó 10-ig hozzám bemutassák.

Arad, 1895. évi augusztus hó 18-án.

Salacz Gyula

kir. tanácsos polgármester.

15926/1895.

Hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. miniszterium intézvénye nyomán közhirre teszük, hogy az idei őzi katonai lóvásár Aradon f. évi október hó 7-én fog megtartatni.

A részletes tervezet a levéltárban megtekinthető.

Arad, 1895. július 24.

A városi tanács.

16175/1895.

Hirdetmény.

A m. m. kir. földmivelésügyi miniszternek leirata alapján közhirre teszük, hogy a Csehország cs. kir.helytartóság folyó évi július hó 20-án kelt távirati értesítése szerint a szarvasmarha, juh és kecske Arad, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Somogy és Zala vármegyékből, valamint Pécs sz. kir. városokból Csehországba való bevitelét f. évi július hó 24-től kezdve további intézkedésig megtiltotta.

Arad, 1895. aug. 1.

A városi tanács.